

Wyrok z 18 lutego 2004 r., [K 12/03](#)
**ZAHAMOWANA PODWYŻKA UPOSAŻEŃ SĘDZIOWSKICH.
 POWOŁYWANIE I ODWOŁYWANIE PREZESÓW SĄDÓW**

Rodzaj postępowania: kontrola abstrakcyjna Inicjator: Krajowa Rada Sądownictwa	Skład orzekający: pełny skład	Zdanie odrębne: 1
--	----------------------------------	----------------------

Przedmiot kontroli	Wzorce kontroli
<p>Przesunięcie odpowiednio o rok wejścia w życie regulacji płacowych dotyczących tzw. stawek awansowych dla sędziów sądów powszechnych, które miały obowiązywać od 1 stycznia 2002 r. i od 1 stycznia 2003 r.</p> <p>[Ustawa z 14 grudnia 2001 r. zmieniająca ustawę Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę o prokuraturze oraz ustawę o kuratorach sądowych: art. 1 pkt 5 lit. a i b]</p> <p>Obniżenie pierwszej i drugiej stawki awansowej z poziomu 110% i 125% odpowiednio do poziomu 107% i 115% wynagrodzenia zasadniczego</p> <p>[Ustawa z 23 listopada 2002 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw: art. 1 pkt 2]</p>	<p>Zasada demokratycznego państwa prawnego</p> <p>Gwarancja wynagrodzenia sędziów odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi obowiązków</p> <p>[Konstytucja: art. 2 i art. 178 ust. 2]</p>
<p>Powoływanie prezesów sądów apelacyjnych i sądów okręgowych po zasięgnięciu opinii zgromadzenia ogólnego sędziów danego sądu, a w razie opinii negatywnej – pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa</p> <p>[Ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych: art. 23 i art. 24]</p> <p>Upoważnienie Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa lub wiceprezesa sądu w toku kadencji z powodu rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych albo ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości</p> <p>[Ustawa jw.: art. 27]</p>	<p>Zasada podziału władz</p> <p>Niezależność i odrębność władzy sędziowskiej</p> <p>[Konstytucja: art. 10 i art. 173]</p>

Ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (czyli sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych, powołanych do orzekania w sprawach cywilnych i karnych) przewidywała podwyższenie uposażeń sędziowskich. Polegało ono, między innymi, na wprowadzeniu tzw. stawek awansowych wynagrodzenia, odpowiednio wyższych od stawek podstawowych (w wysokości 110% lub 125% tych ostatnich). Stawki te miały być przyznawane sędziom po przepracowaniu odpowiedniej liczby lat na danym stanowisku. Ustawa w pierwotnym brzmieniu przewidywała wprowadzenie stawek z początkiem odpowiednio 2002 i 2003 roku.

Z powodu bardzo dużych trudności budżetowych parlament, z inicjatywy rządu, 14 grudnia 2001 r. i 23 listopada 2002 r. uchwalił ustawy nowelizujące powyższe regulacje, i to jeszcze przed

dniem ich wejścia w życie. Najpierw przesunięto o rok terminy wprowadzenia stawek awansowych, a następnie obniżono wysokość tych stawek odpowiednio do 107% i 115%.

Powyższe zmiany zaskarżyła do Trybunału Konstytucyjnego Krajowa Rada Sądownictwa, zarzucając ich niezgodność z zasadą demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji) oraz gwarancją wynagrodzenia sędziów odpowiadającego godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków (art. 178 ust. 2 Konstytucji).

Ponadto nowe prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadziło ograniczenie, w porównaniu z poprzednią regulacją, roli samorządów sędziowskich (zgrupowań ogólnych sędziów) sądów apelacyjnych i okręgowych przy powoływaniu i odwoływaniu prezesów tych sądów. Prezesi sądów są powoływani i odwoływani przez Ministra Sprawiedliwości. W nowym prawie o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. pozbawiono zgromadzenia sędziowskie prawa wyrażenia sprzeciwu wobec decyzji Ministra (co skutecznie blokowało powołanie lub odwołanie), porzeczając na przyznaniu im kompetencji opiniodawczych. W razie negatywnej opinii zgromadzenia ogólnego, powołanie prezesa sądu apelacyjnego lub okręgowego zależy od uzyskania pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa. Od pozytywnej opinii tego organu ustawodawca uzależnił również odwołanie prezesa sądu. W art. 27 ustawy przewidziano jednak możliwość odwołania nawet wbrew negatywnej opinii Rady – po spełnieniu pewnych, określonych w sposób nieostry, warunków, tj. w przypadku „rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych”, a także w sytuacji, gdy dalsze pełnienie przez prezesa jego funkcji „nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości”.

Również powyższe unormowania zostały zakwestionowane przez Krajową Radę Sądownictwa, która zarzuciła ich niezgodność z konstytucyjnymi zasadami podziału władz (art. 10) oraz niezależności i odrębności władzy sądowniczej (art. 173).

Niniejszy wyrok zapadł większością głosów. W swoim zdaniu odrębnym *sędzia Bohdan Zdziennicki* nie zgodził się z uzasadnieniem wyroku w zakresie, w jakim dotyczy zasad ustalania wynagrodzeń sędziowskich oraz relacji między władzą wykonawczą a władzą sądowniczą przy powoływaniu i odwoływaniu prezesów oraz wiceprezesów sądów powszechnych.

ROZSTRZYGNIECIE

I

1. Art. 1 pkt 5 lit. a i b ustawy nowelizującej z 14 grudnia 2001 r. (przesunięcie w czasie wprowadzenia stawek awansowych) oraz art. 1 pkt 2 ustawy nowelizującej z 23 listopada 2002 r. (obniżenie wysokości stawek awansowych) – są zgodne z art. 2 i z art. 178 ust. 2 Konstytucji.

2. Art. 23 i art. 24 prawa o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. (tryb powoływania prezesów i wiceprezesów sądów apelacyjnych oraz sądów okręgowych) są zgodne z art. 10 i z art. 173 Konstytucji.

3. Art. 27 ww. ustawy w części, w jakiej upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania prezesa lub wiceprezesa sądu w toku kadencji w przypadku rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych, jest zgodny z art. 10 i z art. 173 Konstytucji.

4. Powyższy przepis w części, w jakiej upoważnia Ministra Sprawiedliwości, pomimo negatywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa, do odwołania prezesa sądu w toku kadencji, gdy dalsze pełnienie jego funkcji z innych powodów niż niewywiązywanie się z obowiązków służbowych nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości, jest niezgodny z art. 10 i art. 173 Konstytucji.

II

Trybunał odroczył utratę mocy obowiązującej art. 27 prawa o ustroju sądów powszechnych w części wskazanej w punkcie I.4 sentencji do dnia 31 sierpnia 2004 r.

GLÓWNE TEZY UZASADNIENIA

1. Sędziowie są jedyną kategorią zawodową, której warunki pracy i wynagrodzenie stanowią przedmiot wyraźnej regulacji konstytucyjnej. Usytuowanie przepisu art. 178 ust. 2 Konstytucji w rozdziale VIII Konstytucji („Sądy i Trybunały”) oraz brzmienie tego przepisu jednoznacznie wskazują, że elementy te wpisane są w konstrukcję ustrojowej pozycji sędziów, której celem jest stworzenie realnych, odpowiednich podstaw i gwarancji właściwego wypełniania przez nich fundamentalnej dla demokratycznego państwa prawnego funkcji orzeczniczej. Celem omawianej normy prawnej nie jest ochrona indywidualnego interesu sędziów, lecz szeroko rozumiane dobro wymiaru sprawiedliwości. Głównym adresem tej normy są organy państwa powołane do kształtowania systemu wynagrodzeń sędziowskich. Gwarancji wyrażonej w art. 178 ust. 2 Konstytucji nie można zatem rozpatrywać w kategoriach praw podmiotowych sędziów ze wszystkimi tego konsekwencjami (np. w zakresie ochrony praw nabytych).
2. Ponieważ wydatki związane z pracą wszystkich organów władzy sądowniczej z istoty swojej są związane z budżetem państwa, rzeczą demokratycznie legitymowanego ustawodawcy jest określenie, jakie składniki i stawki wynagrodzenia będą „odpowiednie” do godności urzędu i zakresu obowiązków sędziów, rolą zaś Trybunału Konstytucyjnego jest zbadanie, czy normodawca nie przekroczył granic swobody wyznaczonej przez Konstytucję. Swoboda ta jest znaczna, ponieważ w art. 178 ust. 2 Konstytucji ustrojodawca posługuje się kilkoma zwrotami niedookreślonymi, nie przekładającymi się na konkretne kwoty pieniężne. Ramy swobody ustawodawcy wyznaczone są natomiast przez kilka układów odniesienia. Pierwszym takim układem odniesienia jest poziom przeciętnego wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej, przy czym poziom wynagrodzenia sędziowskiego, także w przypadku sędziów sądów rejonowych, powinien znacząco przekraczać poziom przeciętnej płacy w sferze budżetowej. Po drugie, wynagrodzenia sędziów powinny w dłuższym okresie czasu wykazywać nie mniejszą tendencję wzrostową niż przeciętne wynagrodzenie w państwowej sferze budżetowej. Po trzecie, w razie trudności budżetu państwa wynagrodzenia sędziowskie powinny być szczególnie chronione przed nadmiernie niekorzystnymi wahaniami. Po czwarte wreszcie, wynagrodzenia sędziów nie powinny być obniżane w drodze regulacji normatywnych.
3. W nowelizacjach wskazanych w punkcie 1 sentencji ustawodawca nie przekroczył powyższych ram przysługującej mu swobody regulacyjnej. Zachowana bowiem została proporcja wysokości wynagrodzeń sędziowskich do przeciętnego wynagrodzenia w sferze

budżetowej, skoro ta ostatnia kategoria została w roku 2002 również zamrożona. Tendencja wzrostowa wynagrodzeń sędziowskich została w dłuższym okresie czasu zachowana, zważywszy na fakt, że od 1 stycznia 2004 r. ich wzrost nie podlega już dalszemu zamrożeniu. Nie można wreszcie mówić o obniżeniu wynagrodzeń sędziowskich w drodze regulacji normatywnej, jako że poprzez zmianę pierwotnego kształtu ustawy zmniejszona została jedynie skala podwyżki jeszcze nie wprowadzonej w życie.

4. Na gruncie konstytucyjnej zasady ochrony praw nabytych, wywodzonej z klauzuli państwa prawnego (art. 2 Konstytucji), na równi z prawami nabytymi *sensu stricto* traktuje się ekspektatywy ukształtowane maksymalnie. Z tego rodzaju ekspektatywą mamy do czynienia dopiero wówczas, gdy spełnione zostały zasadnicze przesłanki nabycia praw pod rządami obowiązującej ustawy. Zresztą każda ekspektatywa dotyczy nabycia określonego prawa podmiotowego w przyszłym stanie faktycznym, ale na podstawie już obowiązującej regulacji prawnej.
5. Z punktu widzenia poprawności legislacyjnej oraz zasady ochrony zaufania do państwa prawnego nie jest dobra praktyka ustawodawcza, która prowadzi do zmiany przepisów w okresie *vacatio legis*. Gdy jest nadużywana, nie sprzyja poczuciu pewności prawa i obniża autorytet władzy ustawodawczej. Celem *vacatio legis* jest bowiem z istoty wykluczenie sytuacji zaskoczenia po stronie adresatów norm prawnych oraz umożliwienie im dostosowania zachowań do nowej regulacji. Z drugiej strony *vacatio legis* jest okresem, w którym prawodawca ma sposobność korygowania dostrzeżonych już po uchwaleniu aktu normatywnego błędów, sprzeczności wewnętrznych czy też rozwiązań prowadzących do powstania sprzeczności w systemie prawa bądź zapobieżenia negatywnym skutkom wejścia w życie uchwalonych, a jeszcze nie obowiązujących regulacji. Nie można więc wykluczyć, że w pewnych sytuacjach nowelizacja przepisów dopiero co przyjętych będzie uzasadniona szczególnymi okolicznościami.
6. Nietrafny jest zarzut, że dokonane przez nowelizację wskazane w punkcie 1 sentencji niekorzystne zmiany zarówno stawek, jak i terminów wejścia ich życie, naruszyły prawa nabyte sędziów oraz zasadę zaufania obywateli do państwa i tworzonego przez niego prawa, a przez to są niezgodne z art. 2 Konstytucji. Skoro pierwotna, poddana nowelizacji treść ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych nie stała się obowiązującym prawem (wskutek nowelizacji), to nie mogła stać się podstawą konstruowania praw podmiotowych, w tym podstawą chronionych ekspektatyw (por. tezę 4). Przyczyna konieczności badanej zmiany niektórych przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych w trakcie ich *vacatio legis* wynikała ze stanu finansów publicznych, a w każdym razie takie było uzasadnienie wprowadzonych zmian.
7. Przepis art. 173 Konstytucji, w którym jest mowa o sądach i trybunałach jako władzy odrębnej i niezależnej od innych władz, nie znosi ani nie modyfikuje podstawowej zasady ustrojowej Rzeczypospolitej Polskiej, jaką jest zasada podziału i równowagi władzy ustawodawczej, wykonawczej i sędziowskiej (art. 10 Konstytucji). Rozdzielone władze nie są niezależnymi od siebie elementami ustroju państwa. Stanowią one w istocie rzeczy jedną konstrukcję, w ramach której obowiązane są współdziałać w celu zapewnienia rzetelności i sprawności instytucji publicznych (zasada współdziałania określona w preambule do Konstytucji). Innymi słowy, odrębność i niezależność sądów nie może prowadzić do zniesienia mechanizmu koniecznej równowagi między wszystkimi tymi władzami. Każda z nich powinna dysponować natomiast takimi instrumentami, które pozwalają jej powstrzymać, hamować działania pozostałych. Każda z wymienionych władz ma przy tym jednak właściwe tylko jej „jądro kompetencyjne”, w które inne władze nie mogą wkraczać. W odniesieniu do władzy sędziowskiej oznacza to, że ingerencje nie mogą do-

tykać niezawisłości sędziowskiej w zakresie sprawowania urzędu, a jakiegokolwiek wkroczenie w działanie i organizację władzy sądowniczej w sferze nie objętej bezwzględną zasadą niezawisłości może być dokonywane jedynie wyjątkowo i posiadać dostateczne uzasadnienie merytoryczne.

8. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., zachowując milczenie w kwestii samorządu sędziowskiego, czyni materią konstytucyjną pozycję Krajowej Rady Sądownictwa, statuując w art. 186, że Rada stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Nakłada to na ustawodawcę zwykłego obowiązek wyposażenia Krajowej Rady Sądownictwa w instrumenty zapewniające realną możliwość skutecznego wypełniania tej konstytucyjnej powinności.
9. Wynikająca z art. 23 ustawy z 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych utrata przez zgromadzenia sędziów sądów okręgowych i apelacyjnych kompetencji zgłaszania rozstrzygającego sprzeciwu w kwestii powołania prezesów sądów, jakie miały one na mocy art. 29 ustawy z 20 czerwca 1985 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, na rzecz w istocie identycznej kompetencji w tym zakresie Krajowej Rady Sądownictwa, wiąże się z przeniesieniem jej na inne wprawdzie gremium, ale nadal w ramach szerokiej reprezentacji środowiska sędziowskiego. Krajowa Rada Sądownictwa ma bowiem w swoim składzie znaczną przewagę sędziów nad osobami powoływanymi przez Prezydenta i parlament, słusznie więc jest traktowana jako najwyższa reprezentacja tego środowiska. Powierzenie Krajowej Radzie Sądownictwa, w miejsce samorządu sędziowskiego, wiążącej opinii w sprawie powoływania prezesów i wiceprezesów sądów apelacyjnych i okręgowych nie może być więc traktowane jako naruszenie konstytucyjnej zasady odrębności i niezależności władzy sądowniczej (art. 178 ust. 1 Konstytucji), skoro kompetencja do wyrażania tej opinii generalnie została zatrzymana w pionie władzy sądowniczej.
10. Przepisy wskazane w punkcie 2 sentencji, w myśl których zamiar Ministra Sprawiedliwości odwołania prezesa lub wiceprezesa sądu okręgowego lub apelacyjnego musi być zakomunikowany, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Krajowej Radzie Sądownictwa w celu uzyskania opinii, nie budzą zastrzeżenia z punktu widzenia art. 10 i 173 Konstytucji. Wniosku tego nie podważa okoliczność, że mamy do czynienia z istnieniem asymetrii znaczenia negatywnej opinii KRS w mechanizmach powoływania i odwoływania prezesów sądów: w pierwszym przypadku opinia negatywna ma charakter wiążący, a w drugim przypadku – nie. Trzeba jednak zauważyć, że powołanie i odwołanie służą zasadniczo odmiennym celom: powołanie tworzy pewien ciągły stan osobowej organizacji, odwołanie jest zawsze reakcją na jakieś zdarzenie czy nową sytuację. W pierwszym przypadku trudno byłoby warunkować ustawowo decyzję o powołaniu wystąpieniem pewnych szczególnych okoliczności, w drugim wskazanie owych „szczególnych okoliczności” jest ze wszech miar pożądane, ponieważ usuwają one z procedury odwoławczej element arbitralności. Już te aspekty instytucji powołania i odwołania uzasadniają możliwość zróżnicowania trybu podejmowania ostatecznej decyzji w obu przypadkach. Co do zasady nie można zakwestionować samej kompetencji Ministra Sprawiedliwości, stwarzającej mu możliwość efektywnego działania w takich sytuacjach i wyłączenia stanowczych kompetencji organu kolegiального, jakim jest organ samorządu sędziowskiego lub Krajowa Rada Sądownictwa, do wyrażenia sprzeciwu wobec podejmowanych przez Ministra decyzji.
11. Użyte przez ustawodawcę w art. 27 prawa o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. pojęcie „rażącego niewywiązywania się z obowiązków” – jako przesłanka odwołania prezesa sądu przez Ministra Sprawiedliwości przed upływem kadencji – odwołuje się do podobnych sformułowań funkcjonujących w wielu innych kontekstach normatywnych i jest bardziej precyzyjne i zarazem przewidywalne co do kierunku stosowania niż drugie z pojęć

użytych w tym samym artykule: „dobro wymiaru sprawiedliwości”. Orzecznictwo dyscyplinarne wypracowało właściwe rozumienie określenia „rażące niewywiązywanie się z obowiązków”; przypadki mieszczące się w tym pojęciu dają się bez większych trudności zdefiniować i skonkretyzować na podstawie całokształtu regulacji dotyczących funkcjonowania sądownictwa i administracji sądowej. Tak sformułowana przesłanka odwołania prezesa sądu przed upływem kadencji nie zawiera ryzyka nadmiernego i arbitralnego wkraczania organu władzy wykonawczej w obszar funkcjonowania sądu, a tym samym nie może być uznana za naruszenie zasady równowagi władz i niezależności władzy sądowniczej (por. punkt 3 sentencji).

12. Inaczej wypada ocena konstytucyjna tego samego art. 27 ustawy w zakresie wskazanym w punkcie 4 sentencji. Pojęcie „dobro wymiaru sprawiedliwości” jest klauzulą generalną o niewyraźnie określonych konturach znaczeniowych. „Dobro wymiaru sprawiedliwości”, zwłaszcza jako przesłanka samodzielna, przeciwstawiona przesłance „rażącego niewywiązywania się z obowiązków”, obejmuje elementy niezwiązane wprost z oceną postępowania osoby odwoływanej, ale przede wszystkim te, które związane są z zewnętrznym oglądem wymiaru sprawiedliwości. Pozostawienia organowi administracji, jakim jest Minister Sprawiedliwości, swobody podjęcia decyzji o odwołaniu prezesa sądu (sprawującego funkcję łączącą się z wykonywaniem czynności jurysdykcyjnych) na podstawie niedookreślonej i nie w pełni weryfikowalnej przesłanki, nie można pogodzić z zasadami wyrażonymi w art. 10 i 173 Konstytucji. Ocena ta uległaby zmianie, gdyby Minister musiał w takim wypadku uwzględnić stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa.

GŁÓWNE ARGUMENTY ZDANIA ODRĘBNEGO

- Przepis art. 178 ust. 2 Konstytucji nie może być traktowany jako niewiele znacząca deklaracja. Ograniczenia wzrostu uposażeń sędziowskich nie mogą wynikać z samej tylko konieczności oszczędności budżetowych. Konieczne ograniczenia w tej materii mogą być dokonywane dopiero wtedy, gdyby wypłata wynagrodzeń odpowiadających godności urzędu oraz zakresowi obowiązków sędziów zagrażała bezpieczeństwu finansowemu państwa i nie byłoby innych możliwości uniknięcia naruszenia zakazu wyrażonego w art. 216 ust. 5 Konstytucji.
- Błędny jest pogląd, że konstytucyjna zasada równowagi władz (art. 10) nie wymaga porównywalności wynagrodzeń sędziów z tymi, jakie otrzymują osoby uczestniczące w wykonywaniu władzy ustawodawczej i władzy wykonawczej.
- Urząd sędziego powinien stanowić ukoronowanie innych zawodów prawniczych. Dlatego wynagrodzenie sędziowskie powinno być także powiązane z zasadami ustalania przez Ministra Sprawiedliwości urzędowych stawek dla innych zawodów prawniczych.
- Kompetencje Ministra Sprawiedliwości w zakresie nadzoru administracyjnego nad sądami nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie są niezawisli. Tymczasem prezesi sądów obok działalności administracyjnej mają zastrzeżone dla siebie także czynności jurysdykcyjne; nie da się jednoznacznie oddzielić ich funkcji jurysdykcyjnej od funkcji administracyjnej. Dlatego dla zagwarantowania niezależności sądów konieczne jest zabezpieczenie w ustawie odpowiedniego udziału samorządu sędziowskiego przy powoływaniu prezesów sądów. Kierunek właściwej regulacji wskazują przepisy Konstytucji dotyczące prezesów i wiceprezesów Sądu Najwyższego (art. 183 ust. 3), Naczelnego Sądu Administracyjnego (art. 185) i Trybunału Konstytucyjnego (art. 194 ust. 2). Skoro w Konstytucji nie ma analogicznych regulacji odnoszących się do sądownictwa powszechnego, ich wypracowanie jest domeną ustawodawstwa zwykłego.
- Krajowa Rada Sądownictwa nie jest organem samorządu sędziowskiego, lecz konstytucyjnym organem państwowym stojącym „na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów” (art. 186 ust. 1 Konstytucji). Z Konstytucji nie wynika, że należało przyznać KRS, na drodze ustawodawstwa zwykłego, kompetencje związane z powoływaniem i odwoływaniem prezesów sądów, jakie poprzednio przysługiwały samorządowi sędziowskiemu. Przeniesienie tych kompetencji z samorządów poszczególnych sądów na 25-osobowy organ krajowy o mieszanym składzie (sędziowie, prezesi SN i NSA, posłowie, senatorowie, Minister Sprawiedliwości i przedstawiciel Prezydenta RP) jest bardzo poważną zmianą legislacyjną. Odchodzi ona od

obowiązujących poprzednio rozwiązań demokratycznych (samorządowych), co stanowi jej wadę, choć nie jest ona jeszcze równoznaczna z niekonstytucyjnością.

- Brak związania Ministra Sprawiedliwości opinią Krajowej Rady Sądownictwa w kwestii odwołania prezesa lub wiceprezesa sądu, przy pozbawieniu samorządu sędziowskiego jakiegokolwiek wpływu na decyzje w tych sprawach, zważywszy przy tym, że decyzja jest każdorazowo podejmowana na podstawie zwrotu nie-dookreślonego („rażące niewywiązywanie się z obowiązków służbowych”) albo klauzuli generalnej („dobro wymiaru sprawiedliwości”) i nie istnieje jakikolwiek tryb weryfikacji – oznacza, że w tym zakresie Minister ma pozycję dominującą, niezgodną z art. 10 i 173 Konstytucji.

Przepisy Konstytucji

[Preambuła] W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny [...] ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej [...] jako prawa podstawowe dla państwa oparte na [...] współdziałaniu władz [...].

Art. 2. Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Art. 10. 1. Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na podziale i równowadze władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sędziowskiej.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sędziowską sądy i trybunały.

Art. 173. Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz.

Art. 178. 1. Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

2. Sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków.

Art. 183. [...] 3. Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na sześcioletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego.

Art. 185. Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na sześcioletnią kadencję spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 186. 1. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

2. Krajowa Rada Sądownictwa może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności z Konstytucją aktów normatywnych w zakresie, w jakim dotyczą one niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Art. 194. [...] 2. Prezesa i Wiceprezesa Trybunału Konstytucyjnego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej spośród kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Art. 216. [...] 5. Nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto. Sposób obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto oraz państwowego długu publicznego określa ustawa.

Art. 220. 1. Zwiększenie wydatków lub ograniczenie dochodów planowanych przez Radę Ministrów nie może powodować ustalenia przez Sejm większego deficytu budżetowego niż przewidziany w projekcie ustawy budżetowej.

2. Ustawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa.